

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/40/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117224422
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8117224422.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17. 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, právne zastúpený Mgr. Daliborom Tverďákom, Krmanova 1, 040 01 Košice proti žalovanej J. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom 9. mája XXX/XX, XXX XX D., zastúpenej JUDr. Petrom Zol'ákom, advokátom so sídlom Štúrova 27, 040 01 Košice, IČO: 42 249 929, o zaplatenie 2.498,40 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 14.10.2019 č.k. 19C/53/2017 - 196, v spojení s opravným uznesením zo dňa 25.06.2020 č.k. 19C 53/2017-238, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol s výnimkou úroku z omeškania zo sumy 312,25 eur vo výške 5,05 % ročne od 17.4. 2015 do zaplatenia.

Zrušuje rozsudok v spojení s opravným uznesením v jeho zamietavej časti týkajúci sa úroku z omeškania zo sumy 312,25 eur vo výške 5,05 % ročne od 17.4.2015 do zaplatenia a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu I. inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 312,25 eura v mesačných splátkach vo výške 26 eur mesačne splatných do 15.dňa každého mesiaca počnúc od 1.11.2019 do úplného vyrovnania dlhu pod stratou výhody splátok.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. P r i z n á v a žalovanej strane voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 75 %, o ktorej výške bude rozhodnúť súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 4.12.2017 domáhal voči žalovanej náhrady poistného plnenia v sume 2.498,40 eura s 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 17.4.2015 do zaplatenia, pričom svoj návrh odôvodnil tým, že dňa 15.1.2014 uzavrel ako poisťovateľ so žalovanou ako poistníkom a poistenou poistnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX o povinnom zmluvnom poistení zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla k motorovému vozidlu evč: D s účinnosťou odo dňa 15.1.2014. Dňa 9.5.2014 došlo k dopravnej nehode, ktorú zaviniel G. J.. Žalobca vyplatil poškodenému z poistnej zmluvy v súlade so zákonom č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (Zákon o PZP) poistné plnenie vo výške 12.492 eur.

Listom zo dňa 20.3.2015 požiadal žalovanú o náhradu vyplateného poistného plnenia vo výške 2.498,40 eura, ktoré za ňu vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla s poukazom na § 12 ods. 1 písm. f) Zákona o PZP, podľa ktorého poisťovateľ má proti poisťníkovi nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak v čase, keď nastala poistná udalosť, žalovaný bol v omeškaní s platením poistného.

3. Vo vyjadrení k výzve na zaplatenie náhrady poistného plnenia zo dňa 24.4.2015 adresovaným právnym zástupcom žalovanej žalobcovi tento poukázal na nepriaznivú finančnú situáciu žalovanej, ktorá je slobodnou matkou s tromi deťmi a jej príjmy predstavujú iba odmenu za prácu na základe dohody o pracovnej činnosti v sume 80 eur mesačne, výživné na deti suma 90 eur, 110 eur a 80 eur a prídavky na deti v sume cca 66 eur, pričom sa voči nej vedie exekučné konanie na vymoženie sumy 218 eur s prísl. veriteľovi MBank SA na základe právoplatného rozsudku. Nevlastní žiadne nehnuteľnosti, ani hnuťelné majetky, býva v byte, ktorý vlastní jej mama.

4. Žalovaná s doručeným návrhom následne nesúhlasila, pričom namietala najskôr, že vodič G. J. použil dopravný prostriedok bez jej vedomia a proti jej vôli pri uvedenej dopravnej nehode, preto v zmysle § 430 ods. 1 Občianskeho zákonníka (OZ) nezodpovedá za vzniknutú škodu, ale zodpovedá priamo G. J..

5. Vo vyjadrení zo dňa 16.5.2019 vzniesla ďalšie námietky a to, že regresný nárok je iba sankciou za oneskorené zaplatenie poistného, o ktorom v čase dopravnej nehody nevedela a na rozpor s dobrými mravmi, pokiaľ by súd priznal takýto sankčný nárok voči nej s ohľadom na jej mimoriadne nepriaznivú finančnú situáciu a to, že sa ako samoživiteľka stará o 3 maloleté deti.

6. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav podľa ktorého dňa 15.1.2014 uzavreli strany sporu Poistnú zmluvu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. XXXXXXXXXXXX ohľadom motorového vozidla značky G. XXX, rok výroby XXXX, R. D s tým, že sa dohodlo ročné poistné 135 eur, ktoré bude platené štvrťročne vo výške 33,75 eura.

7. Podľa zmluvy poistné je splatné 1.dňa poistného obdobia, ktorého začiatok sa zhoduje s dňom vzniku poistenia. Ak bolo dojednané platenie poistného v polročných, štvrťročných alebo mesačných splátkach, následná polročná, štvrťročná alebo mesačná splátka je splatná v deň po uplynutí kalendárneho polroka, štvrťroka alebo mesiaca od dňa zhodného s dňom vzniku poistenia alebo v deň nasledujúci po poslednom dni obdobia, za ktoré bola uhradená predchádzajúca splátka.

8. Podľa výpisu inkasného účtu poistnej zmluvy, prvý predpis poistného bol za obdobie od 15.1.2014 do 14.4.2014 vo výške 33,75 eura a bol zaplatený dňa 21.1.2014 poštovou poukážkou z adresy žalovanej., následný predpis za obdobie od 15.4.2014 do 14.7.2014 vo výške 33,75 eura bol zaplatený dňa 12.5.2014 prostredníctvom účtu., poistné plnenie za obdobie od 15.7.2014 do 14.1.2015 vo výške 67,50 eura bolo zaplatené 26.6.2015.

9. Dňa 9.5.2014 vodič G. J. trvale bytom G., N.. D. XX spôsobil s predmetným motorovým vozidlom v M. pri D. dopravnú nehodu, výsledkom ktorej bola totálna škoda na motorovom vozidle.

10. Z priestupkového spisu Okresného riaditeľstva PZ v Prešove, Okresný dopravný inšpektorát Prešov č.p. M.-PO-M.-XX-XXX/XXXX, súd zistil, že útvaram Policajného zboru bolo dňa 9.5.2014 prijaté oznámenie o dopravnej nehode ako podozrenie z priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. g) Zákona č. 371/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, z ktorého je podozrivý G. J., nar. XX.XX.XXXX s tým, že dňa 9.5.2014 v čase okolo 21.55 hod. spôsobil dopravnú nehodu a to tak, že viedol osobné motorové vozidlo značky G. XXX SB-XXXBF po ceste 1/68 v D., v miestnej časti M. smerom od B. na G. pri predchádzaní vozidla a následnom zaradzovaní sa do svojho jazdného pruhu, dostal s vozidlom pravotočivej zákrute balanc, nezvládol riadenie vozidla, následkom čoho došlo k zrážke prednej ľavej časti vozidla s ľavou prednou časťou protiidúceho ťahača značky C. ZA-XXXEI, ktorý viedol vodič I. C. s návesom značky D. ZA-XXXYG. Po zrážke vozidlo odhodilo do priekopy, kde ostalo stáť v svahu na pravom boku. Pri dopravnej nehode došlo k zraneniu vodiča J.a s práceneschopnosťou do 30 dní. Ani jeden z vodičov nepožil pred jazdou alkoholické nápoje. Škoda na vozidle značky G. XXX bola totálna a spôsobená vo výške 4.500 eur, škoda na ťahači C. a návesu D. bola spôsobená vo výške 11.000 eur. Zo zavinenia dopravnej nehody

je podozrivý vodič G. J. porušením ustanovenia § 9 ods. 1 a § 16 ods.1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke.

11. Podľa zápisnice z ústneho pojednávania zo dňa 14.10.2014, ktorý priestupok prejednal npor. JUDr. E. M., starší referent Okresného dopravného inšpektorátu, na otázku vyšetrovateľa, akou rýchlosťou išiel G. J. tesne pred zrážkou, resp. pred šmykom, keď v danom úseku je najvyššia dovolená rýchlosť 50km/hod., tento uviedol, že išiel asi 100km/hod. Na otázku vyšetrovateľa, z akého dôvodu nerešpektoval najvyššiu dovolenú rýchlosť jazdy v obci, odpovedal G. J., že „z nervov“. Za predmetné konanie mu bola uložená pokuta vo výške 400 eur a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 6 mesiacov.

12. Žalobca z poisťnej udalosti uhradil poškodenému poistné plnenie vo výške 12.162 eur a vo výške 330 eur, celkom vo výške 12 492 eur.

13. Listom zo dňa 20.3.2015 vyzval žalobca žalovanú na zaplatenie náhrady časti poistného plnenia vo výške 2.498,40 eura do 15 dní od doručenia výzvy, ktorú prevzala dňa 1.4.2015.

14. Z vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva PZ v Prešove M.-XXXX/SB-PO-XXXX súd zistil, že dňa 2.10.2015 dostavila sa žalovaná na políciu s tým, že podala vysvetlenie k dopravnej nehode a tvrdila, že jej expriateľ prišiel do bytu v priebehu dňa 9.5.2014, kedy vo večerných hodinách ich komunikácia bola nervózna, po hádke sa zobral a odišiel z bytu. O 21.30 hod. zobral bez jej vedomia kľúče a následne s týmto vozidlom aj havaroval. Auto bolo 3.6.2014 zošrotované a 21.1.2015 ho odhlásila z evidencie motorových vozidiel.

15. Uznesením Obvodného oddelenia PZ v D. zo dňa 15.11.2015 bola vec podozrenia z prečinu neoprávneného požívania cudzieho motorového vozidla podľa § 216 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal na základe tohto jej oznámenia G. J. dopustiť, odmietnuté s tým, že je nie je dôvod na začatie trestného stíhania.

16. Na sťažnosť poškodenej proti uzneseniu Okresná prokuratúra v Prešove dňa 22.12.2015 č. Z./XXXX/XX/XXXX-X rozhodla, že jej sťažnosť zamietá ako nedôvodnú, nakoľko konanie G. J.a nenapĺňalo pojmové znaky skutkovej podstaty tohto prečinu, pretože by sa musel tento zmocniť cudzieho motorového vozidla alebo ho neoprávnene používať. Ak samotná žalobkyňa uviedla, že vozidlo používali podľa potreby, keďže žili v družskom pomere a zakúpili vozidlo spoločne, t.j. na jeho kúpu prispeli min. rovnakým dielom, hoci G. J. tvrdil, že za vozidlo zaplatil celú sumu on a len formálne bolo napísané na žalobkyňu, nemožno to považovať za také konanie, kedy by bol naplnený aj materiálny znak tohto prečinu. Nie je zrejmé, či žalobkyňa dostatočne vážnym a jednoznačným spôsobom dala najavo G. J.ovi, že mu nedáva súhlas na ďalšiu jazdu a či dostatočným spôsobom legitimovala jednoznačný záujem na tom, že vozidlo je jej.

17. Z výsluchu žalovanej súd zistil, že si uvedomuje, že bolo poistné zaplatené neskoro, lenže o tom nevedela, pretože peniaze dala na poistenie svojmu expriateľovi, ktorý bol vodičom predmetného dopravného prostriedku, s ktorým aj bez jej dovolenia a bez vedomia vozidlo použil. V ten večer sa neskutočne pohádali a bez jej dovolenia a bez jej vedomia zobral kľúče a utiekol z domu. Keď jej potom volali, že rozbil auto, tak išla sa pozrieť na dopravnú nehodu a snažila sa mu ešte pomôcť. Má za to, že žiadnu chybu nespravila a jediné, čo je, bolo, že oneskorene zaplatila poistné plnenie, keďže sa domnievala, že poistku zaplatil G. J., s ktorým v tom čase žila, a s ktorým aj v tom čase spoločne užívali predmetné motorové vozidlo. Dohodu ohľadom užívania motorového vozidla nemali. Keď žili spolu a mal v prácu v G., tak mu kľúče dala, ale s tým vedomím, že mu auto dovolila jazdiť. V ten večer mu výslovne zakázala vziať auto, ale on kľúče zobral a keď ho ešte žiadala, aby kľúče vrátil, tak jej povedal, že im všetkým ukáže. Domnieva sa, že dopravnú nehodu spôsobil úmyselne, lebo sa jej vyhrážal, že napáli auto pod kamión. Dala aj trestné oznámenie za to, že jej vzal kľúče bez jej vedomia, avšak nebolo vo veci vyhovené.

18. Z výsluchu svedka G. J.a súd zistil, že pred nehodou mali žiť v družskom pomere so žalobkyňou. Vozidlo bolo zakúpené z jeho finančných prostriedkov, ale bolo napísané na žalovanú, ale pretože mal exekúciu a auto sa kupovalo na ňu. Dával jej väčšinu svojho príjmu, platil aj šeky a platil aj povinné zmluvné poistenie. V tom čase jej dal peniaze na povinné zmluvné poistenie, avšak mala ich použiť na

inú potrebu. V čase dopravnej nehody sa pohádali na financiách, odišiel odtiaľ, sadol do auta a chcel odísť k mame do Prešova spať. Kľúče boli zavesené v chodbe, druhé mal vo vrecku a doklady od auta boli vo vozidle. Vozidlo väčšinou používal on, keďže chodil do práce do Prešova.

19. Z výsluchu svedkyne C. P. súd zistil, že je bývalou priateľkou G. J.a., pred dvoma rokmi sa rozišli, predtým žili spolu zhruba rok v S.. Problémy nastali z dôvodu financií, pretože jej chýbali peniaze a bral jej peniaze. Rozprávala sa aj s jeho mamou ohľadom tejto dopravnej nehody, že čo sa stalo, a bolo jej povedané, že sa pohádali, chcel odísť autom, žalovaná mu to nechcela dovoliť, postavila sa do dverí, on napriek tomu vyskočil z okna. Sadol a nabúral auto, lebo vravel, že nechcel viacej žiť. Aj svedkani to takto vyslovene povedal. Potvrdil jej, že napriek tomu, že mu žalovaná nechcela dovoliť ísť autom, tak urobil a s autom aj havaroval.

20. Ohľadom osobných, zárobkových a majetkových pomerov súd zistil, že žalovaná má v osobnej starostlivosti tri maloleté deti a vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom L. J., nar. XX.X.XXXX, ktorému je určené výživné zo strany jeho otca vo výške 90 eur mesačne, B. J., nar. XX.X.XXXX, ktorej je určená vyživovacia povinnosť zo strany jej otca vo výške 130 eur mesačne a T. J., nar. XX.X.XXXX, ktorému je určené výživné zo strany jeho otca vo výške 110 eur mesačne. Syn T. je celiatik a má bezpečkovú diétu.

21. Žalovaná ku dňu 30.6.2019 pracovala v S., následne do 31.12.2019 bola zamestnaná ako predavačka v stánku T. pre spoločnosť D. za mzdu 2,989 eura/hod. Má exekúciu v dôsledku pohľadávky vedenej voči O. Súd zistil z predloženého rozsudku Okresného súdu Prešov vo veci stanovenia výživného zo dňa 18.10.2018 vo veci 28P/35/2018-19, ktorým je stanovené výživné na T.a J., nar. XX.X.XXXX vo výške 130 eur mesačne, rozsudku zo dňa 5.3.2019 sp.zn. 27P/66/2018-44, v ktorom je rozhodnutie o výživnom na mal. B. J., nar. XX.X.XXXX vo výške 130 eur mesačne, rozsudku Okresného súdu Prešov vo veci 27P/223/2011-39 z roku 2012 o určení výživného na mal. L. J., nar. XX.X.XXXX na sumu 70 eur mesačne.

22. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

23. Predmetom konania je nárok žalobcu podľa zákona o PZP, pričom žalobca tvrdí, že mu tento nárok vznikol v súlade s ustanovením § 12 ods. 1 písm. f) tohto zákona, podľa ktorého poisťovateľ má proti poisťníkovi nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a v čase, keď nastala poistná udalosť, žalovaný bol v omeškani s platením poistného.

24. V danom prípade súd konštatuje, že splátka poistného plnenia za obdobie od 15.1.2014 do 14.4.2014 bola zaplatená dňa 21.1.2014, splátka splatná dňa 16.4.2014 bola však zaplatená až 12.5.2014, teda až po dopravnej nehode. Splátka splatná 16.7.2014 bola zaplatená dňa 26.6.2015. Celkovo žalovaná zaplatila ročné poistné vo výške 135 eur, tak ako sa dohodla.

25. Súd posudzuje zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzateľom motorového vozidla podľa ustanovení § 427-431 Občianskeho zákonníka s tým, že vodič zodpovedá podľa § 420 Občianskeho zákonníka, rozsah a spôsob náhrad škody upravujú ustanovenia § 442 a 449a Občianskeho zákonníka.

26. Vzťah medzi Zákonom o PZP a Občianskym zákonníkom je vzťahom osobitného a všeobecného predpisu s poukazom na § 1 ods. 2 Zákona o PZP, podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy.

27. Podľa § 4 ods. 1 Zákona o PZP, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedené v poistnej zmluve a vzťahuje sa na prevádzateľov motorového vozidla uvedeného v ustanovení § 427 a 431 Občianskeho zákonníka, vodiča motorového vozidla, ktorý za škodu zodpovedá podľa § 420 Občianskeho zákonníka.

28. Podľa judikatúry R30/2014, predpokladom vzniku nároku poisťovateľa proti poisťníkovi v zmysle § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP je, že poisťovateľ vyplatil poškodenému za poistné plnenie z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a že v čase, keď nastala poistná udalosť, bol poisťník

v omeškaní s platením poistného. Nie je pri tom rozhodujúce, kto vozidlo viedol a svojím zavinením spôsobil škodu.

29. Podľa nálezu Ústavného súdu SR z 31. januára 2019, sp.zn. IV. ÚS 377/2018, regresná náhrada má plniť výchovný a nie likvidačný účel, a má zohľadniť okolnosti, za ktorých došlo k vzniku škody. Primeranosť náhrady možno ustáliť skúmaním výšky sumy vyplatenej z titulu poistenia (pri zohľadnení, či ide o sumu konečnú alebo o sumu, ktorá sa v budúcnosti bude zvyšovať), zohľadnením okolností, za ktorých škoda vznikla, a tiež skúmaním osobných, zárobkových a majetkových pomerov toho, kto škodu spôsobil. Až posúdením týchto troch komponentov možno dospieť k záveru o tom, či regresná náhrada je primeraná. Aplikácia dvoch komponentov - výšky plnenia a miery jej percentuálneho zníženia okolností, za ktorých došlo ku škode - nie je dostatočným podkladom pre záver o primeranosti regresnej náhrady. Je nevyhnutné aplikovať súčasne aj tretí komponent, t.j. konkrétne pomery toho, kto škodu spôsobil, lebo len tak možno dosiahnuť účel regresnej náhrady. Skúmanie pomerov toho, kto škodu spôsobil, umožní primerane určiť výšku regresnej náhrady tak, aby plnila výchovný (odstrašujúci) účinok, a vyhnúť sa tomu, aby výška regresnej náhrady nebola príliš nízka - keď nenaplní svoj účel a na druhej strane, aby nebola (ekonomicky) likvidačná.

30. Súd na pojednávaní konanom dňa 19.9.2019 vyslovil predbežný právny názor s poukazom na vyššie uvedený nález a konštatoval, že sa jedná o prelomenie doterajšej ustálenej judikatúry, ktorá nespochybňovala nároky poisťovne voči tomu, kto je zodpovedný v danom prípade oneskoreného plnenia poistného.

31. Súd vo svetle tohto nálezu konštatuje, že je potrebné aj s prihliadnutím na osobitosti tohto prípadu, tento prípad podriaďiť pod zovšeobecňujúce ustanovenia tohto nálezu, a v tomto prípade skutočným dôvodom, prečo došlo k vzniku poistného plnenia je dopravná nehoda, ktorú spôsobil G. J., pričom z vyšetrovacieho spisu jednoznačne vyplýva, že bol zodpovedný v celom rozsahu za vznik tejto dopravnej nehody spôsobom, akým viedol vozidlo a neprichádza do úvahy v žiadnom prípade žiadne spoluzavinenie alebo iné okolnosti, ktoré by ho zmierňovali. Bol to vodič G. J., ktorý nezodpovednou riskantnou jazdou vážne porušil dopravné predpisy a ako dôvod prekročenia rýchlosti v obci na 100 km za hodinu uviedol, že tak urobil „z nervov“. Súd nemôže opomenúť, že za takéto všeobecné ohrozenie pripomínajúce správanie vodiča mu bola uložená pokuta len vo výške 400 eur a zákaz činnosti na 6 mesiacov, hoci on sám sa pri dopravnej nehode vážne zranil, čo však nezmierňuje závažnosť jeho nezodpovedného správania. Denno-denne sú občania v dopravnej premávke konfrontovaní s tým, že vodiči nedbanlivou jazdou môžu ich ohroziť na živote a na majetku, ale jazdiť v obci, kde je povolená rýchlosť 50 km za hodinu, rýchlosťou 100 km za hodinu a to z dôvodu nezvládnutej životnej situácie je neospravedliteľné a netolerovateľné v žiadnom ohľade. Jednoznačne za vznik dopravnej nehody, pri ktorej došlo ku škode nielen na jeho zdraví a na vozidle, ale na škode tretej strany, ktorej bolo poskytnuté poistné plnenie je zodpovedný vodič G. J..

32. Ani pri výsluchu svedok G. J. neprejavil žiaden pocit zodpovednosti za spôsobenie tejto dopravnej nehody, práve obvinil žalovanú, že jej dal peniaze na zaplatenie poistky a táto tieto peniaze použila iným spôsobom. Pritom každý vodič, keď sadá do motorového vozidla a používa motorové vozidlo je povinný zistiť, či sú splnené podmienky, za ktorých môže jazdiť a zaplatenie zmluvného poistenia je jedna z týchto podmienok. Preto takéto jeho vysvetlenie súd nemohol aj s prihliadnutím na to od neho prijať.

33. Je však ohľadom námietky žalovanej, že vozidlo bolo použité bez jej súhlasu, potrebné súhlasiť aj so stanoviskom prokuratúry vydanom vo veci neoprávneného užívania cudzieho motorového vozidla, keďže nie je zrejmé, či jednoznačne žalovaná prejavila svoj nesúhlas voči G. J.ovi tak, že tento nesúhlas on mohol považovať za dôvodný a je zrejmé, že boli spoločnými užívateľmi tohto vozidla, keď nie spoluvlastníkmi tohto vozidla.

34. Postihové právo poisťovne vychádza z potreby a nutnosti zabezpečiť, aby prevádzatelia dopravných prostriedkov si prípadnú zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel uloženú zákonom aj plnili., avšak je potrebné v týchto prípadoch odlišiť, či nedošlo k uzavretiu poistnej zmluvy vôbec alebo došlo k oneskorenému plateniu poistného plnenia z riadne uzavretej zmluvy.

35. Okolnosti, za ktorých došlo k vzniku dopravnej nehody javia sa pre spoluzodpovednosť na jednej strane žalovanej, tak aj svedka J.a takými, pre ktoré by svedok J. mal znášať 75 % zodpovednosti a

žalovaná iba 25 % zodpovednosti. Preto sa súdu javí, že v danom prípade žalovať za poistené plnenie, resp. za regresný nárok aj keď len vo výške 20 % z toho, čo žalobca zaplatil ako náhradu škody je voči žalovanej neprimerané a nedôvodné, hoci dôvodí, že si nárokuje 20 % zo skutočne vyplatenej škody.

36. Súd súhlasí s tvrdením žalobcu, že určenie výšky regresného nároku v prípade náhrady poistného je v zmysle zákona ponechané na uváženie žalobcu, pričom tento uplatňuje výšku regresného nároku v závislosti od závažnosti porušenia právnej povinnosti., ale potom žalobca musí zvážiť všetky okolnosti prípadu a aj závažnosť porušenia právnej povinnosti tých, ktorí by mali znášať následky nezodpovednosti voči zákonu.

37. Žalobca však sa rozhodol preniesť výlučne zodpovednosť za tento regresný nárok na žalovanú, pričom žalovaná porušila jedine to ustanovenie, že bola v omeškaní s platením zákonného poistenia., napokon poistné plnenie v zmluvne dohodnutej výške aj zaplatila.

38. Vodiča G. J. a, ktorý všeobecne ohrozujúcou jazdou, spôsobil dopravnú nehodu a škodu sa rozhodol nežalovať a žalovanú, ktorá oneskorene zaplatila poistné žalovať o 20% poistného plnenia, ktoré prevyšuje zmluvne dohodnuté poistenie vo výške 135 eur ročne skoro 22 násobne., a to je neprimerané a súd takémuto nároku poskytnúť právnu ochranu nemôže.

39. Súd preto vzhľadom k tomu, že primeraná výška postihu by bola vo výške 25% z uplatneného nároku a vzhľadom k nepriaznivej osobnej finančnej situácii žalovanej znížil tento nárok a považuje tento nárok za dôvodný s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu len vo výške 312,25 eura, čo predstavuje sumu v polovici sumy predstavujúcej 25% z nároku, ktorý by bol voči nej dôvodný, a s ktorou sumou aj žalovaná súhlasila.

40. Súd jej zároveň povolil splácať tento dlh v mesačných splátkach vo výške 26 eur splatných od 1.11.2019 do úplného vyrovnania dlhu podľa ustanovenia § 232 ods. 4 CSP.

41. Súd poukazuje na to, že v opačnom prípade by pre žalovanú takýto regres mal veľmi nepriaznivé následky na zabezpečenie výživy jej rodiny a troch maloletých detí, o ktoré sa ako samoživiteľka stará.

42. Preto súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

43. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovení § 255 a § 262 CSP., podľa ktorých súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

44. O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

45. Vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu súd priznal žalovanej strane voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v percentuálnom vyjadrení 75%.

46. Žalobkyňa v podanom odvolaní navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalovanú zaviazal na úhradu sumy 2.177,15 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 2.489,40 eur od 17.04.2015 do zaplatenia, alebo aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

47. Žalobkyňa v podanom odvolaní ďalej uviedla, že ako poisťovňa uhradila poškodenému z dopravnej nehody náhradu škody v celkovej výške 12.492,- eur. Žalovaná bola v čase dopravnej nehody v omeškaní s uhradením poistného, preto žalobkyňa pristúpila v zmysle § 12 ods. 1 písm. f) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla k uplatneniu náhrady poistného plnenia. Žalobkyňa zohľadniac všetky okolnosti prejednávaneho prípadu, si voči žalovanej uplatnila zákonný regresný nárok vo výške 20 % z celkovej výšky poskytnutého plnenia poškodenému, t.j. 2.498,40 eur.

48. Pokiaľ súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí odkázal a aplikoval závery nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 31.01.2019 sp.zn. IV.ÚS 377/2018, v ktorom sa uvádza, že pri skúmaní

primeranosti výšky regresu poistného plnenia je potrebné skúmať výšku vyplatenej sumy, okolnosti za ktorých vznikla škoda a osobné, zárobkové a majetkové pomery toho, kto škodu spôsobil, odvolateľka poukazuje na to, že skutkový stav oboch právnych vecí je diametrálne odlišný. Pokiaľ si žalobkyňa nárokuje 20% zo skutočne vyplateného poistného plnenia s tým, že sa škoda do budúca zvyšovať nebude, je takto stanovená výška náhrady poistného plnenia plne primeraná a proporcionálna.

49. Súd prvej inštancie pristúpil k tomu, že z už zníženej sumy 2.489,40 eur (20% z uhradeného plnenia poškodenému), znížil plnenie o ďalších 75%. Žalobkyňa poskytla poškodenému plnenie v sume 12.492,-eur, t.j. súdom priznaná suma 312,25 eur, predstavuje iba 2,49% z uhradeného poistného plnenia.

50. Určenie výšky regresného nároku v prípade náhrady poistného plnenia je v zmysle zákona ponechané na uvážení žalobkyne, pričom žalobkyňa výšku regresného nároku uplatňuje v závislosti od závažnosti porušenia právnej povinnosti. Vzhľadom na druh porušenia povinnosti poisteného, ako aj okolnosti za ktorých k porušeniu došlo, pristúpila žalobkyňa v zmysle interných postupov k uplatneniu nárokov na náhradu poistného plnenia vo výške 20% z celkového poskytnutého poistného plnenia.

51. Súd ďalej v bode 32 odôvodnenia rozsudku konštatuje, že sa rozhodol preniesť výlučne zodpovednosť za tento regresný nárok na žalovanú, pričom žalovaná porušila jedine to ustanovenie, že bola v omeškani s platením zákonného poistenia, napokon poistné plnenie v zmluvne dohodnutej výške aj zaplatila. Dané konštatovanie súdu je nie len vecne nesprávne, ale aj zavádzajúce. Žalobkyňa nie je v žiadnom, v zákonom a ani v zmluvnom vzťahu s vodičom (p. J.om), t.j. nemala a ani nemá (na rozdiel od žalovanej) žiadnu zákonnú možnosť uplatňovať si jeho nároky voči tejto osobe. Naopak žalovaná má možnosť domáhať sa náhrady škody, ktorý jej bol spôsobený na jej majetku v príčinnej súvislosti s porušením právnej povinnosti p. J.a. Pre úplnosť žalovaná dodáva, že zákon č. 381/2001 Z. z. v § 12 ods. 2 konkretizuje, kedy je možné žiadať náhradu poistného plnenia aj od poisteného, ktorý nie je poistníkom, avšak žiadna podmienka na podanie žaloby proti p. J.ovi splnená nebola.

52. Žalobkyňa nesúhlasí ani s rozhodnutím o náhrade trov konania, na ktorú bola zaviazaná žalovaná, a to napriek jej procesnému úspechu vo veci. Procesný úspech žalobkyne je daný tým, že súd uznal základ žalobou uplatneného nároku (podľa § 12 ods. 1 písm. f/ zákona č. 381/2001 Z.z.), pričom ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku, samotná výška žalobou uplatnenej závisela v celom rozsahu od úvahy súdu. Podľa názoru žalobkyne, žalobkyňa bola v tomto súdnom konaní, čo do základu nároku úspešná v celom rozsahu, a preto má nárok na náhradu trov konania, kde základom tarifnej odmeny je suma priznaná na základe úvahy súdu. Žalobkyňa poukazuje na to, že súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku a nesprávne ho interpretoval.

53. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

54. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovených v § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobkyne je opodstatnené čo sa týka úroku z omeškania zo sumy 312,25 eur vo výške 105,05 % ročne od 17.04.2015 do zaplatenia a trov konania.

55. Vo veci, čo sa týka výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol s výnimkou úroku z omeškania zo sumy 312,25 eur vo výške 5,05 % ročne od 17.04.2015 do zaplatenia sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

56. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia v bode 30. uviedol, že na pojednávaní konanom dňa 19.9.2019 vyslovil predbežný právny názor s poukazom na Nález Ústavného súdu SR z 31.01.2019, sp.zn. IV.ÚS 377/2018 a konštatoval, že sa jedná o prelomenie doterajšej ustálenej judikatúry, ktorá nespochybňovala nároky poisťovne voči tomu, kto je zodpovedný v danom prípade oneskoreného plnenia poistného.

57. Z uvedeného záveru súdu prvej inštancie vychádzal aj odvolací súd.

58. Žalobca v podanom odvolaní trvá na uplatnenom nároku, ktorý naďalej odôvodňuje tým, že žalobkyňa ako poisťovňa uhradila poškodenému z dopravnej nehody náhradu škody v celkovej výške 12.492,- eur. Žalovaná bola v omeškaní s uhradením poistného, preto žalobkyňa pristúpila v zmysle § 12 ods. 1 písm. f/ zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla k uplatneniu náhrady poistného plnenia. Žalobkyňa zohľadniac všetky okolnosti prejednávaneho prípadu si voči žalovanej uplatnila zákonný regresný nárok vo výške 20% z celkovej výške poskytnutého plnenia poškodenému, t.j. 2.498,40 eur.

59. Základ uplatneného nároku zostal nesporný.

60. Zostalo tak posúdiť správnosť záverov súdu prvej inštancie, čo sa týka jeho výšky.

61. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom odvolateľky, že závery o primeranosti regresnej náhrady v citovanom Náleze Ústavného súdu SR z 31.01.2019, sp.zn. IV.ÚS 377/2018 sa na danú vec nedajú aplikovať.

62. Samotná odvolateľka v podanom odvolaní tvrdí, že žalobkyňa k žalovanej sume dospela „zohľadniac všetky okolnosti prejednávaneho prípadu“. Čo všetko bolo potrebné zo strany žalobcu zohľadniť uvádza práve Ústavný súd SR v citovanom náleze.

63. Z podanej žaloby, pripojeného dôkazu (výzva), ani vyjadrenia žalobkyne v priebehu konania však nie je možné zistiť ktoré „všetky okolnosti prejednávaneho prípadu“ žalobca zohľadnil, aby dospel k záveru o opodstatnenosti uplatneného nároku. Za tohto stavu, keď žalobkyňa pristúpila k uplatneniu nároku „v zmysle interných predpisov“ (čl. 169), bez výslovného uvedenia „všetkých okolností prejednávaneho prípadu“ odôvodňujúcich primeranosť regresnej náhrady, nemožno vyčítať súdu prvej inštancie, že primeranosť regresnej náhrady posudzoval vo vzťahu k nároku uplatnenému v žalobe.

64. Rovnako nemožno súdu prvej inštancie vyčítať jeho závery uvedené v bode 32 odôvodnenia, kde zohľadňuje okolnosti za ktorých došlo k vzniku dopravnej nehody, ako aj záver o neprimeranosti uplatneného nároku vo vzťahu k dohodnutému ročnému poisteniu, a napokon aj zohľadnenie nepriaznivej osobnej finančnej situácie žalovanej.

65. Vzhľadom k vyššie uvedenému odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP rozsudok vo výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol s výnimkou úroku z omeškania zo sumy 352,25 eur vo výške 5,05 % ročne od 17.04.2015 do zaplataenia ako vecne správny potvrdil.

66. Treba však prisvedčiť odvolateľke, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé, ako sa súd s uplatneným úrokov z omeškania argumentačne vypořiadal, a preto ho nepriznal. Za stavu, keď súd I. inštancie výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 312,25 eur v mesačných splátkach a uplatnený úrok z omeškania z tejto peňažnej sumy zamietol bez akéhokoľvek odôvodnenia je treba prijať záver, že v tejto časti bolo vydané nepreskúmateľné rozhodnutie a strane sporu sa odňala možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy, nakoľko je problematické zaujímať stanoviská z nezrozumiteľného alebo nedostatočne zdôvodneného rozhodnutia. Odvolací súd preto postupom vyplývajúcim z ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil rozsudok v spojení s opravným uznesením v jeho zamietavej časti týkajúcej sa úroku z omeškania zo sumy 312,25 eur vo výške 5,05 % ročne od 17.04.2015 do zaplataenia a súvisiaci výrok o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu I. inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

67. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

68. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).